

EXPERIÈNCIA APS EN EL GRAU DE NUTRICIÓ HUMANA I DIETÈTICA (NHID): COLÒNIES I CAMPAMENTS PER A NENS I JOVES AMB DIABETIS MELLITUS TIPUS I

Illán, M.; Palma, I.; Farran, A.

Departament de Nutrició i Bromatologia. Facultat de Farmàcia. Grup de Recerca en Nutrició Aplicada (GRNA) Campus de l'Alimentació Torribera (UB)

Introducció

Les estades dels estudiants de NHID en colònies i campaments d'estiu per a nens i joves amb diabetis tipus I, compleixen la funció pedagògica d'aprofundir en un camp específic de l'ensenyament com és l'aprenentatge del maneig d'aquesta patologia en situacions reals i l'educació diabetològica en situacions que no són les que solen donar-se a la consulta. Contribueixen als coneixements teòrics adquirits a l'ensenyament i, alhora, ofereixen servei a la comunitat transmetent als nens i joves eines útils amb l'objectiu d'afavorir l'autonomia i l'autocontrol de la diabetis.

Les colònies són organitzades per l'adc (associació de diabètics de Catalunya) amb el suport del Consell Assessor sobre la Diabetis del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Associació Catalana de Diabetis i la Col·laboració de diversos centres hospitalaris.

Objectius

- Reforçar la capacitat per resoldre situacions conflictives produïdes per la diabetis (Hipo- hiperglucèmies, cetonúries, etc.).
- Incorporar conceptes i informacions relacionades amb l'aprenentatge del maneig de la malaltia a les activitats lúdiques.
- Evidenciar la importància de l'augment de coneixements i habilitats per a la millora del control de la diabetis.
- Destacar els efectes positius de l'exercici físic i aprendre a equilibrar les dosis d'insulina i la ingesta d'aliments.

Metodologia

Activitat estructurada en forma de Treball Dirigit, assignatura optativa de 6 crèdits de caràcter eminentment pràctic que integra l'aprenentatge de continguts, amb competències, habilitats, valors i servei a la societat.

Es porten a terme activitats diverses relacionades amb l'alimentació dels nens i joves amb diabetis que requereixen la implicació dels estudiants de NHID en el treball conjunt de l'equip multidisciplinari compost per metges, infermeres, dietistes-nutricionistes, educadors en diabetis i monitors de lleure encarregats dels aspectes lúdics i esportius.

Les Colònies acullen un màxim de 100 nens i noies distribuïts en funció de l'edat en Granja-escola (50 places) de 6-12 anys i Campaments per a joves de 12-14 anys (25 places) i de 14-17 anys (25 places).

La funció dels dietistes-nutricionistes en aquestes colònies estan llistades a la Taula 1. També es troben entre les seves tasques la de proporcionar als monitors preguntes o proves que requereixin coneixements sobre alimentació en la diabetis per utilitzar en jocs o competicions, aprofitar la resolució de situacions quotidianes per reforçar coneixements vinculats al tractament dietètic de la diabetis (excursions, proves esportives, celebracions, etc...). Amb aquestes activitats es pretén que els nens i els adolescents, en funció de l'edat, assolixin determinades capacitats (Taula 2).

Taula 1. Funcions dels dietistes-nutricionistes a les colònies per a nens i joves amb diabetis

Planificació alimentària
Organització i la distribució de les dietes per grups segons requeriments energètics
Preparació d'activitats lúdiques i sessions informatives relacionades amb l'alimentació
Realització de tallers de cuina en petits grups (tècniques culinàries, càlcul de racions, mesures casolanes, etc...)

Taula 2. Capacitats que es volen promoció entre els nens que assisteixen a les colònies per a nens i joves amb diabetis

Classificar els grups dels aliments	Identificar el contingut en carbohidrats d'aliments envasats a través de l'etiquetatge nutricional
Identificar els aliments amb contingut de carbohidrats	Conèixer les tècniques bàsiques de manipulació i preparació d'aliments
Diferenciar entre els carbohidrats complexos i els senzills	Detectar i prevenir riscos vinculats a la preparació i cocció dels aliments
Aprendre el maneig adequat de les equivalències entre aliments glucídics	Identificar avantatges i inconvenients de la utilització de productes dietètics especials per a persones amb diabetis
Adaptar la proposta alimentària a diverses situacions (esport, anorèxia, gastroenteritis, infeccions, celebracions,...)	Conèixer aspectes bàsics d'una alimentació saludable

Per l'avaluació de l'assignatura s'utilitza la valoració rebuda per part dels dietistes-nutricionistes que han fet el seguiment dels estudiants "in situ", presents a les colònies i als campaments, i la valoració de la memòria elaborada pels estudiants. En properes edicions es vol incorporar també un qüestionari de coneixements abans i després de l'estada als campaments.

Conclusions:

Els resultats de les avaluacions realitzades a partir de les memòries presentades pels estudiants són molt satisfactoris ja que s'han assolit els objectius del APS basats en donar un servei a la comunitat alhora que hi ha hagut un procés d'aprenentatge. Els estudiants descriuen la pràctica viscuda amb aquesta experiència docent com una oportunitat d'aprenentatge altament gratificant que els proporciona elevats coneixements sobre la patologia i alhora facilita un cert nivell d'autonomia professional.

